

POSTANOWIENIE

25 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 25 listopada 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Banku spółki akcyjnej w W.

przeciwko D.B.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 29 grudnia 2022 r., V ACa 874/22,

1. odrzuca skargę kasacyjną co do punktu 1 zaskarżonego wyroku;

2 odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie;

3 zasądza od Banku spółki akcyjnej w W. na rzecz D.B. 2700 zł zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

(E.M.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 29 grudnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z 28 września 2018 r. w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem pierwszej instancji (pkt 1) oddalił apelację pozwanego w pozostałym zakresie (pkt 2) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego (pkt 3 i 4).

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając go w całości. Wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interes skarżącego (zob.m.in. uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108; postanowienia SN: z 25 lutego 2015 r., V CSK 450/14; z 16 kwietnia 2021 r., I CSK 484/20, i z 31 stycznia 2022 r., I CSK 1578/22). Rozstrzygnięcie w zakresie, w jakim Sąd Apelacyjny zmienił rozstrzygnięcie o kosztach, jest korzystne dla powoda. Nie ma on w tym zakresie interesu prawnego w zaskarżeniu, co powoduje częściowe odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.

W pozostałym zakresie należy wskazać, że Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać realne i poważne trudności, mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, na tle której zostało sformułowane, a także innych potencjalnych lub rzeczywiście toczących się spraw (zob. np. postanowienia SN:

z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17, i z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18).

Przywoływanych przez skarżącego zagadnień nie można uznać za istotne, w znacznej części zostały one też sformułowane w sposób niezrozumiały, obarczony dużą liczbą błędów gramatycznych, które uniemożliwiają zrozumienie myśli powoda. Większość zagadnień prawnych powstałych na tle kredytów denominowanych we franku szwajcarskim została już rozstrzygnięta w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Po pierwsze, rozstrzygnięte jest zagadnienie kwalifikacji klauzul kształtujących mechanizm przeliczeniowy. Zgodnie z aktualnym orzecznictwem Sądu Najwyższego klauzule takie określają główne świadczenie kredytobiorcy (zob. wyroki: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr 2, poz. 20; 30 września 2020 r., I CSK 556/18; 3 lutego 2022 r., II CSKP 459/22, i z 28 września 2022 r., II CSKP 412/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 54).

Po drugie, zgodnie z utrwalonym poglądem Sądu Najwyższego postanowienia uprawniające bank do jednostronnego określania kursu waluty wiążącego drugą stronę umowy kredytu, są nietransparentne, ponieważ pozostawiają pole do arbitralnego działania banku, a równocześnie obarczają kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem. W konsekwencji, jeżeli zostały one zamieszczone w umowie zawartej z konsumentem, mają charakter niedozwolonych postanowień umownych i nie wiążą konsumenta (zob. wyroki SN: z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016, nr 11, poz. 134; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 13 grudnia 2018 r., V CSK 559/17; z 27 lutego 2019 r., II CSK 19/18; z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 29 października 2019 r., IV CSK 309/18, OSNC 2020, nr 7-8, poz. 64; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr B, poz. 20; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22; z 30 czerwca 2022 r., II CSKP 656/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 52; z 28 września 2022 r., II

CSKP 412/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 54; z 31 stycznia 2023 r., II CSKP 334/22; z 8 lutego 2023 r., II CSKP 978/22, i z 17 marca 2023 r., II CSKP 924/22).

Po trzecie, w świetle punktu drugiego uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie. Zgodnie z art. 87 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym uchwała ta ma moc zasady prawnej i wiąże Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie.

Wskazana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka zachodzi wówczas, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze jest dostrzegalna *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. (zob. postanowienia SN: z 26 października 2023 r., I CSK 76/23, i z 31 października 2023 r., I CSK 4805/22). Skarżący nie wskazał, w czym upatruje oczywistego uzasadnienia skargi, co uniemożliwia przyjęcie jej do rozpoznania z tego powodu.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4, art. 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

(E.M.)

r.g.

